

Närvaron gör skillnad!

Ofta frågar människor i min omgivning hur jag och andra som jobbar med Afghanistan orkar – så mörkt och hopplöst som det ser ut. Eländeslistan är lång och förnyas ständigt; talibaner, självmordsbombare, kvinnoförtryckare, opiumodlare, amerikanska ockupationssoldater, korruption och misslyckade biståndsinsatser. Problemet, brukar jag säga, är att denna eländesbild är ensidig och inte alls återspeglar hela verkligheten. Det som gör att även 2000-talets många afghanistanvänner får kraft och energi att jobba vidare är att det går framåt, exempelvis inom flera av de områden där SAK arbetar! Närvaron gör skillnad; sex miljoner barn i skolan jämfört med en halv 2001. Förbättrade vägar, kommunikationer, it, telefoni, valutareform är andra faktiska framsteg, liksom bland annat arbetet inom Kommissionen för Mänskliga rättigheter, minröjning och medias utveckling.

DETTA NUMMER AV AFGHANISTAN-NYTT har temat hälsa. Afghanistan har från 2002 fram till 2007 – på fem år – avsevärt minskat dödligheten för både barn och mödrar. Sjuk- och hälsovård är tillgänglig för runt 90 procent av befolkningen mot knappt tio när talibanerna fördrevs från makten. 35 procent av alla sjukhus och kliniker var förstörda under de föregående krigen och resten uppfyllde inte ens lågt ställda krav på standard. Sjukvårdspersonalen hade flytt landet i stor utsträckning och de som var kvar hade haft små möjligheter att upprätthålla kvalitet i sitt arbete.

Återuppbyggnaden av landets sjukvård har nu börjat ge resultat! Sjukvård för folk i allmänhet börjar bli en realitet! Kliniker byggs och drivs med utbildad personal. Malaria, ett av de stora hoten mot barns överlevnad, har klart minskat som dödsorsak därför att sjuk- och hälsovården förmår föra ut både förebyggande insatser och behandling till folk på landsbygden. Allt fler kvinnor väljer att föda sina barn på klinik där barnmorskor finns och kvinnodödligheten minskar.

BPHS – *Basic Package of Health service* – är Kabul-regeringens program för att främja folkhälsan. Världsbanken, EU och USA:s biståndsorgan finansierar programmet som nu har etablerats i alla landets 34 provinser. BPHS saknas bara i några enstaka distrikt. Det har gett effekt. Till BPHS har SAK adderat värdefulla komponenter som förebyggande arbete med hiv/aids och insatser som riktas mot kvinnors och barns ohälsa. Barnmorskor utbildas och jobbar sedan på förlossningsenheter ute på landsbygden, familjeplanering görs tillgänglig för allt fler, barn vaccineras och får behandling vid hotfulla sjukdomar.

TROTS DESSA PÅTAGLIGA FRAMSTEG inom hälsoområdet finns inga skäl att slå sig till ro. Som vanligt fångar Nancy Dupree problematiken mycket väl i en kärnfull formulering i sin krönika i detta nummer: ”Det är ett tragiskt faktum att minst 85 procent av de sjukdomar som ligger bakom landets låga medellivslängd går att förebygga, men merparten av befolkningen vet helt enkelt inte om att det är så lätt att lura döden därför att det finns så få som kan tala om det för dem.”

Det behövs ännu mycket mer hängivet arbete, ekonomiskt stöd, utbildning och andra insatser innan människorna i Afghanistan åtnjuter sin fulla rätt till hälsa. Framstegen till trots så är medellivslängden alltför kort och dödligheten bland barn och mödrar fortfarande alltför hög. Vi – SAK, och andra Afghanistanvänner har tillsammans med afghanerna själva en lång väg kvar att gå, men vi vet att vi går i rätt riktning. Fortsätter vi åt det här hållet så kommer vi rätt.

Bengt Kristiansson är SAKs generalsekreterare.

BENGT KRISTIANSSON, GENERALSEKRETERARE, SAK

SOME RIGHTS RESERVED

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-No Derivative Works 2.5 Sweden License. To view a copy of this license, visit creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/